

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Kateřiny Šimáčkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobkyně: **Zentiva, a. s.**, se sídlem Einsteinova 24, Bratislava, Slovenská republika, zastoupené JUDr. PharmDr. Vladimírem Bíbou, advokátem, se sídlem Karlovo náměstí 17, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého náměstí 4, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 6. 2009, č. j. MZDR 12705/2009, sp. zn. FAR L175/2009, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 9. 2012, č. j. 8 Ca 218/2009 - 54,

takto:

- I. Kasační stížnost žalovaného **se zamítá.**
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni k rukám jejího zástupce JUDr. PharmDr. Vladimíra Bíby, advokáta, se sídlem Karlovo náměstí 17, Praha 2, do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku na náhradě nákladů řízení částku 2904 Kč.

Odůvodnění:

[1] Městský soud v Praze zrušil rozsudkem uvedeným v záhlaví rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 6. 2009, č. j. MZDR 12705/2009, sp. zn. FAR L175/2009, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Státního ústavu pro kontrolu léčiv, jímž bylo zastaveno řízení o změně maximální ceny léčivého přípravku CARDILAN, POR TBL NOB 100 (dále též jen „předmětný léčivý přípravek“). Uvedené správní řízení bylo zastaveno z důvodu překážky litispendence, kterou Státní ústav pro kontrolu léčiv (dále jen „SÚKL“) i žalovaný spatřovali v tom, že již před podáním žádosti žalobkyně

o změnu (zvýšení) maximální ceny předmětného léčivého přípravku zahájil SÚKL ex offo řízení o změně maximální ceny předmětného léčivého přípravku.

[2] Městský soud na základě zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, a zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, (dále jen „zákon o veřejném zdravotním pojištění“) dovodil, že se nemůže jednat o litispendenci, neboť v řízení ex offo, zahájeném dříve, o změně maximální ceny léčivého přípravku SÚKL nemůže zvýšit tuto maximální cenu, přitom žalobkyně v zastaveném řízení žádala právě o zvýšení maximální ceny; tudíž se jedná o odlišné předměty řízení. Pro rozhodnutí o neexistenci překážky litispendence naopak není rozhodné, že jde o týž léčivý přípravek.

[3] Rozsudek městského soudu žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl kasační stížností, neboť jej považoval za nezákonný pro nesprávné posouzení právní otázky a také za nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů. Stěžovatel zdůraznil, že důsledkem výkladu institutu litispendence, který podal v napadeném rozsudku městský soud, by byla situace, kdy by SÚKL v blízké době vydal dvě rozhodnutí, jež by se týkala téhož, a sice téhož léčivého přípravku a jeho maximální ceny. Takový postup by však podle stěžovatele byl nezákonný pro rozpor s § 48 odst. 1 a § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu, jakož i rozporný s principy právní jistoty a racionálního zákonodárce. Nepřezkoumatelnost rozsudku pak stěžovatel spatřoval v tom, že městský soud použil ve své argumentaci ustanovení § 39i odst. 2 zákona o veřejném zdravotním pojištění ve znění platném v době vydání napadeného rozsudku, nikoli ve znění platném v době vydání napadeného správního rozhodnutí. Dále stěžovatel shledával napadený rozsudek nepřezkoumatelným rovněž z toho důvodu, že městský soud ve svém rozsudku citoval zákonná ustanovení, která na posuzovaný případ nedopadají, a naopak opomněl uvést a aplikovat ta ustanovení, která jsou pro případ relevantní a která stěžovatel zmiňoval ve svém vyjádření k žalobě.

[4] Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí městského soudu vzešlo, jak stanoví § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a tuto kasační stížnost podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Ze znění kasační stížnosti vyplývá, že stěžovatel uplatňuje důvody podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., pro něž Nejvyšší správní soud kasační stížnost shledává přípustnou. Nejvyšší správní soud tedy napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů podle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. přezkoumal; přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[5] Nejvyšší správní soud považuje za vhodné nejprve vymezit podstatu sporné otázky mezi oběma účastníky. Ta spočívá v tom, zda v případě, že stěžovatel zahájil řízení ex offo o změně maximální ceny předmětného léčivého přípravku, je tím dána překážka věci zahájené, neboli překážka litispendence, pro řízení o žádost žalobkyně o změnu (zvýšení) maximální ceny předmětného léčivého přípravku.

[6] Nejvyšší správní soud konstatuje, že překážka litispendence není nikterak řešena v zákoně o veřejném zdravotním pojištění ani v příslušné unijní úpravě, již představuje

Směrnice Rady č. 89/105/EHS, o průhlednosti opatření upravujících tvorbu cen u humánních léčivých přípravků. Je proto zřejmé, že při řešení oné klíčové otázky je zapotřebí vyjít toliko z relevantních ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) coby obecného předpisu a tato ustanovení správně interpretovat. Naopak pokud účastníci před městským soudem polemizovali o správném použití shora citované směrnice či pokud stěžovatel městskému soudu vyčítá aplikaci nesprávného znění zákona o veřejném zdravotním pojištění, respektive neaplikaci určitých ustanovení zákona č. 261/2007 Sb., je třeba uvedené výtky označit za irelevantní pro posouzení podstaty sporu. Nejvyšší správní soud tudíž neposuzoval jednotlivé citace zmíněných předpisů v napadeném rozsudku městského soudu, a proto nemohl ani potvrdit námitku stěžovatele ohledně pochybení městského soudu při aplikaci relevantních právních předpisů na posuzovaný případ. Naopak Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že městský soud zcela správně použil správní řád, a to ve správném znění a se správnými závěry.

[7] Podle § 48 odst. 1 správního řádu: *„Zahájení řízení u některého správního orgánu brání tomu, aby o téže věci z téhož důvodu bylo zahájeno řízení u jiného správního orgánu.“* Podle § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu správní orgán usnesením zastaví řízení o žádosti, jestliže *„zjistí překážku řízení podle § 48 odst. 1“*. K překážce litispendence se již dříve vyjadřoval také Nejvyšší správní soud, který například ve svém rozsudku ze dne 16. 5. 2013, č. j. 4 As 16/2013 - 36, (všechna rozhodnutí zdejšího soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz) dovodil: *„Překážku litispendence dle § 48 odst. 1 správního řádu z roku 2004 je nutno vykládat tak, že zahájení nového řízení v téže věci brání nejen řízení zahájené dříve u jiného správního orgánu, ale i řízení zahájené dříve u téhož správního orgánu.“*

[8] Nejvyšší správní soud tedy na základě právě uvedeného konstatuje, že stěžovatel by měl zastavit řízení o žádosti žalobkyně, pokud by „v téže věci“ a současně „z téhož důvodu“ již jedno řízení s žalobkyní vedl. Nejvyšší správní soud přitom zdůrazňuje, že obě dvě zmíněné nezbytné zákonné podmínky musí být naplněny kumulativně.

[9] V nyní posuzované věci je tak třeba přisvědčit stěžovateli, že obě předmětná řízení se týkala téže věci, neboť jejich předmětem skutečně bylo stanovení maximální ceny téhož léčivého přípravku; nicméně zároveň je nutné akcentovat, že každé z oněch řízení bylo zahájeno (vedeno) z jiného důvodu. Zatímco totiž u prve zahájeného řízení se jednalo o řízení z moci úřední, tj. zahájené na základě rozhodnutí stěžovatele, druhé řízení bylo zahájeno na základě žádosti žalobkyně. Komentářová literatura přitom připouští, že interpretace zákonné podmínky „z téhož důvodu“ může někdy být komplikovaná; nicméně kloní se k závěru, že *„nelze vyloučit, že by si mohla navzájem konkurovat dvě správní řízení týkající se téže věci, ovšem jedno by bylo zahájeno z moci úřední a druhé na základě žádosti. (...) V takovém případě však nebude splněna podmínka vedení těchto řízení ‚z téhož důvodu‘, byť se budou týkat ‚téže věci‘“* (srov. Vedral, J.: Správní řád: komentář. 2. vydání. Praha: Ivana Hexnerová – Bova Polyglon, 2012, s. 501).

[10] Sám stěžovatel připouští, že si je vědom toho, že zahájil řízení z moci úřední a že žalobkyně podala žádost o změnu výše maximální ceny léčivého přípravku. Je tedy nájisto postaveno, že v posuzované věci nebyla obě řízení zahajována „z téhož důvodu“, a proto není možno dospět k závěru, že v řízení zahájeném na žádost žalobkyně byla naplněna

překážka litispendence (tím, že současně bylo vedeno dříve zahájené řízení z moci úřední), jak ji definuje příslušné ustanovení správního řádu. Napadené správní rozhodnutí o zastavení řízení podle § 48 odst. 1 správního řízení bylo tedy vydáno v rozporu se zákonem, neboť nebyla naplněna výše citovaná podmínka pro zastavení řízení podle § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu.

[11] Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že překážka litispendence podle § 48 odst. 1 správního řádu, vedoucí k zastavení správního řízení podle § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu, je dána pouze tehdy, pokud jsou kumulativně naplněny dvě podmínky, a to, že jde o řízení „v téže věci“, a dále, že jde o řízení „z téhož důvodu“. Pokud je vedeno řízení z moci úřední, pak řízení o žádosti účastníka v téže věci není řízením vedeným z téhož důvodu, a proto toto řízení o žádosti účastníka v téže věci nemůže být zastaveno pro naplnění překážky litispendence.

[12] Nejvyšší správní soud tedy z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že napadený rozsudek městského soudu je zákonný a jeho závěry jsou zcela správné. Nejvyšší správní soud si je přitom vědom, že svým odůvodněním mírně korigoval odůvodnění rozsudku městského soudu (zdůrazňující odlišné předměty obou relevantních správních řízení), nicméně vzhledem k tomu, že odůvodnění městského soudu v převážné míře ob stojí, zejména s ohledem na onen správný závěr o neexistenci překážky litispendence v posuzovaném případě, neshledal zdejší soud důvod pro zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci městskému soudu k dalšímu řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2006, č. j. 2 Afs 100/2005 - 106). Nejvyššímu správnímu soudu tak nezbylo než kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[13] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalobkyně jako účastnice, která měla ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložila, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně se svým podáním doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 9. 11. 2012, vyjádřila ke kasační stížnosti stěžovatele a za to jí náleží v souladu s § 11 odst. 1 písm. d) a s § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném do 31. 12. 2012 odměna za jeden úkon právní služby ve výši 2100 Kč a jedenkrát režijní paušál ve výši 300 Kč. Zástupce žalobkyně je plátcem DPH, proto Nejvyšší správní soud částku náhrady nákladů řízení zvýšil o 21 % na celkovou částku ve výši 2904 Kč. K náhradě nákladů řízení pak Nejvyšší správní soud stanovil přiměřenou lhůtu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nej**sou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. června 2013

JUDr. Kateřina Šimáčková
předsedkyně senátu